

Til lovforslag nr. L 70

Folketinget 2012-13

Betænkning afgivet af Miljøudvalget den 12. december 2012

Betænkning

over

Forslag til lov om udbyttedeling ved anvendelse af genetiske ressourcer

[af miljøministeren (Ida Auken)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 15. november 2012 og var til 1. behandling den 21. november 2012. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljøudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og miljøministeren sendte den 6. september 2012 dette udkast til udvalget, jf. folketingsåret 2011-12, MIU alm. del – bilag 474. Den 15. november 2012 sendte miljøministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget. Den 3. december 2012 sendte miljøministeren yderligere høringssvar til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til miljøministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Udtalelse fra miljøministeren

Miljøministeren har over for udvalget oplyst følgende:

I bemærkningerne til lovforslaget omtales det, at Nagoyaprotokollen kræver, at der oprettes mindst ét kontrolpunkt i hvert land til opsamling af oplysninger om den legale status af genetiske ressourcer, der anvendes til forskning, udvikling eller markedsføring af produkter baseret på genetiske ressourcer. Det forudses i bemærkningerne, at dette vil ske i forbindelse med patentansøgninger.

Med fremsættelsen af Europa-Kommissionens forslag til forordning om rettidig omhu ved omgang med genetiske ressourcer vil der også skulle oprettes kontrolpunkter. For at lette byrden ved kontrolarbejdet hos såvel brugere som myndigheder vil det være nødvendigt at samordne kontrollen. Det indebærer, at det ikke som forudsat i lovforslagets bemærkninger nødvendigvis vil være hensigtsmæssigt at lade kontrollen udføre i forbindelse med patentansøgninger.

Jeg vil underrette udvalget om valget af kontrolpunkter i forbindelse med forhandlingerne om forordningsforslaget.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret.

Socialdemokratiets, Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget anser Nagoyaprotokollen for at være et helt afgørende instrument i den globale kamp for at forhindre tyveri af især udviklingslandenes genetiske ressourcer. En vedtagelse af lovforslaget gør det muligt for Danmark at ratificere Nagoyaprotokollen under konventionen om biologisk mangfoldighed, som var et af resultaterne af topmødet i Rio i 1992.

Protokollen skal forhindre biopirateri, dvs. indsamling og udnyttelse af især udviklingslandenes genetiske ressourcer, uden at oprindelseslandet har givet tilladelse til det eller fået andel i udbyttet fra ressourcerne. Når det nu bliver sværere at foretage tyveri af plante- og dyrearter, vil det samtidig betyde, at udviklingslandene sikrer sig indtægter, når der er givet tilladelse til, at et selskab bruger deres natur til at udvikle f.eks. medicin, kosmetik eller enzymer, der kan anvendes til udvinding af energi fra restprodukter fra byer, skove og landbrug.

Det er selvfølgelig helt banalt, at landene skal have indtægter fra salg. Men der er også det vigtige perspektiv, at nye indtægter gør det muligt for landene, der ofte ud over ansvaret for en meget rig natur også har sociale udfordringer, at investere i både natur- og ressourcebevarelse og skoler, sundhedsvæsen, infrastruktur osv.

For virksomheder, der gerne vil bruge de genetiske ressourcer til at udvikle ny medicin, enzymer eller andet, er der også en fordel i, at retssikkerheden styrkes. Ærlige virksomheder risikerer ikke at blive beskyldt for tyveri, hvis reglerne følges.

Regeringen har været førende i EU-forhandlingerne om Nagoyaprotokollen, og regeringen har under det danske formandskab arbejdet for en hurtig gennemførelse af protokol-

len, herunder en hurtig ratifikation fra EU. Der er fremsat forslag til EU-forordning om gennemførelse af protokollen, og en vedtagelse af lovforslaget betyder samtidig, at Danmark kan gennemføre forordningsforslaget i dansk ret.

Venstres, Dansk Folkepartis, Liberal Alliances og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget støtter op om effektive tilsyn og er klar over, at man i visse tilfælde er nødsaget til at komme på uanmeldt besøg uden retskendelse for at sikre effektiviteten. Der skal dog tages hensyn til, at et sådant tilsyn er krænkende for de private virksomheders retssikkerhed. V, DF, LA og KF mener derfor, at et tilsyn uden retskendelse kun bør kunne foretages, når der foreligger begrundet mistanke om overtrædelse af reglerne, eller når der er risiko for det effektive tilsyns udførelse. V, DF, LA og KF finder generelt, at der bør ske en proportionalitetsafvejning mellem mål og middel, når der foretages tilsyn uden retskendelse. V, DF, LA og KF finder ikke i denne

sag, at midlet står i forhold til målet. Derfor bør den overvejende hovedregel være, at tilsynet ikke kan foretages uden retskendelse.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget finder det derudover positivt, at man med lovforslaget prøver at forhindre biopirateri og sikre en større gennemsigtighed omkring oprindelsen af de forskellige materialer. Det er samtidig vigtigt, at lovforslaget giver større sikkerhed for, at man ikke udnytter udviklingslandenes ressourcer uden kompensation.

Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Annette Lind (S) Flemming Møller Mortensen (S) Jens Joel (S) John Dyrby Paulsen (S) Mette Reissmann (S)

Torben Hansen (S) Simon Kollerup (S) Lone Lokindt (RV) fmd. Andreas Steenberg (RV) Lotte Rod (RV)

Eigil Andersen (SF) Steen Gade (SF) Per Clausen (EL) Jørgen Arbo-Bæhr (EL) Sara Olsvig (IA) Erling Bonnesen (V)

Anne-Mette Winther Christiansen (V) Henrik Høegh (V) Birgitte Josefsen (V) Hans Christian Schmidt (V)

Anni Matthiesen (V) nfmd. Hans Christian Thoning (V) Eyvind Vesselbo (V) Jørn Dohrmann (DF) René Christensen (DF)

Mette Hjermind Dencker (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Villum Christensen (LA) Benedikte Kiær (KF)

Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	44	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 70

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra miljøministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Oversendelse af yderligere høringsvar, fra miljøministeren
4	1. udkast til betænkning
5	Udtalelse fra miljøministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 70

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvorfor lovforslaget ikke gælder for Grønland og Færøerne, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvorfor det i lovforslaget er nødvendigt at give adgang til private boliger uden retskendelse, til miljøministeren, og ministerens svar herpå